

Fa-cír

vánoční speciál

02

2023
/2024

Obsah

Úvodní slovo 03
Zprávy ze školy 06

Prague science film festival 10
Na moment do Skandinávie 12
Stáž ve Finsku 16

Fotoreportáž a básnička 18
Přání k Vánocům 20

Od hospodské zahrady k arboretu 26

Greenland vs Iceland 32

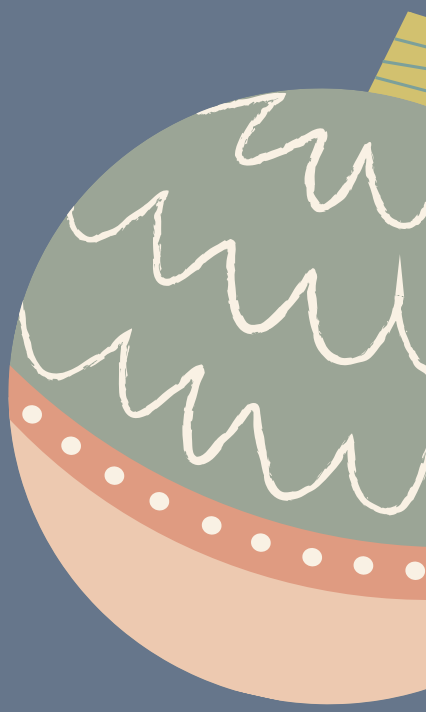

Úvodní slovo

Konečně jsou tu zase Vánoce! Čas pohody, klidu a vánočního cukroví. A tak náš studentský časopis oblékl vánoční čepici a zimní kabát. V tomto čísle můžete nasát trochu té vánoční a uklidňující atmosféry pomocí fotoreportáže od velmi šikovné Magdaleny Šírové a dalších fotek umístěných po celém čísle. Podíváme se do Skandinávie, na praxe do Finska a na Island - takže o zimu zde opravdu není nouze.

O co nouzi ale pravděpodobně všichni máme před Vánocemi (ale i po nich), je čas. Zastavte se prosím aspoň na moment, sedněte si se svou oblíbenou knihou, filmem, nebo i třeba Facírem, a odpočiňte si - v každém případě si to zasloužíte. Dále děkuji všem stálým, ale i občasným dopisovatelům za jejich příspěvky! Facír by bez vás rozhodně nebyl tak pestrý.

Přeji všem poklidné vánoční svátky. A maturantům..? Těm zvlášť přeji, abychom se z toho maturitního šílenství po svátcích nezbláznili.

Veselé Vánoce!
Nikola Botošová

Krásné svátky!

celá redakce časopisu Facír Vám přeje překrásné prožití vánočních svátků a poklidný začátek nového roku 2024.

Zprávy ze školy

Mgr. Veronika Chrobáková
chrobakova@clatrutnov.cz
projektová a marketingová manažerka

Školní rok je v plném proudu a s tím je spojeno mnoho aktivit. Za námi jsou odborné exkurze a praxe. Naši studenti se vydali na praxi do Tyrolských Alp, kde vyzkoušeli použití nového přípravku proti zimnímu ohryzu jelení zvěře. Na smrky se aplikuje na kmen směs biologického jedlého oleje s chilli. Několikadenní praxe se zúčastnilo 5 studentů.

I letos uspořádala naše škola ve spolupráci s nadací Dřevo pro život akci Do lesa s lesníkem. Cílem akce bylo ukázat dětem a jejich učitelům lesnické činnosti v praxi, představit dřevo jako obnovitelnou surovinu a les s jeho hospodářskými i sociálními souvislostmi.

Své první zkoušky absolvoval v neděli 15. října při OMS Náchod v obci Jasenná náš Raf z Kužele. Šlo o zkoušky vloh ostatních plemen, a i pro jeho vůdce, Honzu Nováka, to byla premiéra. A úspěšná! Až do poslední disciplíny bezchybná.

Jedenáct soutěžních týmů z devíti lesnických škol naší republiky a Slovenska bojovalo 18. a 19. října 2023 v městském parku ve Frýdlantu o nejlepší umístění v soutěži Jizerský dřevorubec 2023. Marek Mühlfait obsadil 2. místo v disciplíně kombinovaný řez. Matěj Gennert obsadil 3. místo v disciplíně odvětvování. Úspěšná byla i soutěž BOZP 2023, která přinesla 3. místo v družstvech.

Bronz z Ekologické olympiády přivezl tým ve složení Nela Pražáková, Markéta Klecarová a Anežka Chaloupková. Tématem letošního ročníku soutěže bylo zemědělství, potraviny a změna klimatu.

Odstartoval kurz sebeobrany zaměřený na použití teleskopického obušku. Vedení kurzu se ujal náš kolega – zkušený lektor v oblasti sebeobrany a bojových sportů Mgr. Tomáš Souček. Činil se i pracovní kroužek, který má za sebou úklid pořezaných větví, štípání, doplnění zásob dřeva, výrobu ptačích krmítek, úklid knihovny, likvidaci starého nábytku, výrobu dřevěných placek pro výtvarný kroužek, který založila nová paní vychovatelka Jiřina Jiroušová a mnoho dalšího.

Naši střelci se zapojili do soutěže O pohár rektora ČZU v Praze, která se konala dne 7. listopadu na střelnici v Chloumku u Mělníka. V kategorii žáků středních škol si vystřílel 1. místo Roman Vaněk, 2. místo Michal Čuda a v kategorii hostů obsadil 3. místo Ing. Martin Kábrt.

Dne 21. listopadu 2023 se konala v rámci mysliveckého kroužku velmi zajímavá přednáška.
Navštívil nás totiž pan Jaroslav Horáček, předseda Asociace chovatelů zajíců v Čechách a na Moravě, hlavním tématem našeho povídání byl samozřejmě zajíc polní.

Zájemci z řad studentů 3.O měli možnost v průběhu dvou listopadových podvečerů v KCEV Krtek Vrchlabí vyslechnout zajímavé přednášky. Fotograf Václav Sojka od prvních dnů dokumentoval průběh rozsáhlého požáru, který zasáhl v roce 2022 zhruba 1 200 ha lesa v NP České Švýcarsko.

Studenti 2. B a 2. O měli možnost zúčastnit se zážitkového workshopu, který organizuje iniciativa Politika (nejen) pro mladé. Ve svém workshopu přenesou studenty do několika nedemokratických zemí, ve kterých zažijí nespravedlnost i bezpráví a zkusí najít jiskru naděje. Rádi bychom se na podobné semináře a workshopy zaměřili i do budoucna.

Za námi je také turnaj školy v šachu. V hrací místnosti se sešlo dvanáct hráčů, kteří spolu svedli vyrovnané souboje. O překvapení se postarali kluci nižších ročníků, kteří se umístili na předních pozicích. Zároveň se vytvořilo družstvo pro další postupové soutěže.
Výstavu Střípky revoluce připravili studenti 2. O pod vedením kolegyně Mgr. Daniely Krátké a připomenout si události sametové revoluce můžete v přízemí školy v relax místnosti.
Velké oblibě se těší taneční kurz, za který děkujeme studentovi Davidovi Horčičkovi a jeho taneční partnerce.

Za námi je také Den otevřených dveří, návštěvnost byla vysoká a zda byl úspěšný? To se dozvíme později na základě počtu přijatých přihlášek. Pevně věřím, že ano. Znovu velké díky všem, kteří se jakýmkoli způsobem zapojujete do dění na škole. Předvánoční čas nás zve k zastavení, nadechnutí se a prožití krásných chvil v blízkosti rodiny a přátel.

Přeji všem klidný předvánoční čas, a hlavně no stress!

PF 2024

Nechť Vás v novém roce provází moudrost staletých stromů a síla pevných kmenů.

Česká lesnická akademie Trutnov
střední škola a vyšší odborná škola

Prague science film festival

Adam Dvořák
@adam_.dvorak
lesnictví - absolvent

Ve dnech od 16. do 19. října roku 2023 se v areálu ČZU v Praze odehrával filmový festival zaměřený na vědecké a popularisační snímky, které byly nedávno vydány. Jakožto student jsem měl povinno se místo přednášky z jednoho předmětu podívat alespoň na jeden z 20 snímků prezentovaných v těchto třech dnech. Proto jsem se rozhodl v tomto čísle uvědomit i lidi mimo Prahu, že se zde odehrává tento festival.

Filmy uvedené na letošním ročníku festivalu
Jak jsem předeslal v abstraktu článku, na festivalu bylo letos uvedeno celkem 20 vědecko-popularizačních símků a také jedna přednáška. Vše bylo zařazeno, jak logika napovídá, do programu na všechny tři dny, a přesněji v následujícím rozřazení:

Pondělí 16.X. 2023
13:00 Jeseníky - Království horské divočiny
15:00 Lesy budoucnosti
17:00 Zpověď milosrdné samaritánky
19:30 Jak vylepšit člověka

Úterý 17.X. 2023
11:00 Hodnoty přírody
12:30 Svět pod zemí
15:00 The Kukang Movie
17:30 přednáška Pětiboj nekonečné inspirace
19:30 Jídlo zítřka
21:30 Následuj vodu

Středa 18.X. 2023
11:00 Paraziti: záchranná mise + noční návštěvníci
13:00 Sedavci
14:30 Flower Power: nenápadné dobyvatelky
16:30 Správná místa nikdy nebývají
18:30 Planeta Praha
20:30 Vydlážděný ráj

Čtvrtek 19.X. 2023
11:00 Haulout
13:00 Cesta vody
14:30 Dokonalá strava
16:30 Stromy a my + Naslouchat lesu
18:30 Postpráce

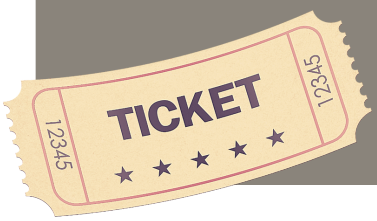

Jak to vlastně bylo se vstupem a podobně?
Vstup byl (minimálně pro studenty ČZU) zdarma a vázán na náramek případně s předchozí online registrací. Nositelé náramku pak mohli po celou dobu festivalu/celou dobu nošení náramku volně chodit na promítání.

Rozbor části snímků
Jak jsem zmínil, vstup a registrace byly zdarma a jakožto student jsem měl též povinnost se aspoň na jeden snímek podívat. Měl jsem dostatek času, a tak jsem se stihl podívat na vícero snímků, byť to zdaleka nebyla ani polovina. V rámci článku jsem se rozhodl, že shrnu tyto mnou zhlédnuté snímky.

Hodnoty přírody

Snímek to byl relativně krátký s trváním necelé půl hodiny. Snímek pojednává o současném stavu krajiny v ČR včetně měst a dopadech stávající situace na ekosystém, ale také na kvalitu lidského života.

Věci jsou zde brány do detailu jako v klasickém dokumentu a věci jsou i vysvětleny relativně polopaticky, tudíž tématu na tomto základě dokáže trochu porozumět široká veřejnost, což u těchto snímků je důležitá vlastnost. V případě zájmu si můžete celý dokument vyhledat na YouTube.

Planeta Praha

Vzpomínáte si z roku 2017 na dokument Planeta Česko? Tak v roce 2022 tvůrci tohoto snímku zmenšili působnost na Prahu.

Snímek sleduje v průběhu roku život čtyřech protagonistů z různých tříd. Máme zde roháče z hmyzu (a zmínkou nějakého nosatčíka), ze savců muflony a plchy, a z ptáků několik kosů. Snímek pro některé diváky může působit lehce infantilně po stránce komentáře, ale to se dá omluvit skutečností, že diváka je třeba občas nějak lehce “osvěžit”.

Film celkově shrnuje, že lidé a to, co si zde chováme nebo pěstujeme, nejsou zdaleka jediný život ve městě, obzvlášť ve městě jako je Praha, kde je nepočítaně ostrůvků zeleně obklíčených zástavbou.

Stromy a my + Naslouchat lesu

Ano, jde ve skutečnosti o dva snímky, které však byly v rámci promítání sloučeny, neboť první zmíněný má pouze 10 minut.

V případě snímku Stromy a my jde o klasické kýčovité moderní umění, kde ožívají různé objekty založené na dřevě (knihy, nábytek, a podobné) a z nějakého důvodu končí v lese a dělají různé náhodné pohyby a putují ve finále v náhodných směrech. Pokud někomu vadí, jak jsem tento snímek podal, předem se mu omlouvám, ale tímto druhem umění zkrátka z hloubi duše pohrdám.

Naslouchat lesu je popularizační dokument o lesnickém výzkumu prováděném brněnskou Lesnicko-dřevařskou fakultou, který pojednává o momentálních výsledcích výzkumu vodního a teplotního režimu hospodářského lesa, “vzájemné komunikaci” rostlinstva a hub v lese a reakcí lesních ekosystémů na změny klimatu. Ve snímku se z většiny mluví o věcech, které si již vybavuji ze střední, že nám byly řečeny, ale na druhou stranu alespoň nepadlo ani slovo o oněch, dle mého názoru, absurdnostech, co brněnská fakulta experimentálně provádí, jako třeba sázení sekvojovců jakožto dřevin vhodných k pěstování v lesních porostech při oteplení, ale spíš jsou divákovi předloženy varianty z původních druhů, které jsou na tyto klimatické fluktuace uzpůsobeny, jako například dub nebo jedle v případě vyšších poloh. Také má dokument pozitivní stránku v tom, že smrk zde není čistě haněn.

Na moment do Skandinávie

Josef Drobný
drobny@clatrutnov.cz
pedagog – LET, EOR, STZ

I letos se někteří z našich studentů chystají na poznávací zájezd do Skandinávie. Proto se v tomto článku ohlédneme za zájezdem minulým a přiblížíme si fotografiemi, jak tento zájezd vypadal.

Skandinávie 2023

Česká lesnická akademie Trutnov pořádá poznávací, odborný a sportovní zájezd do Švédska a Norska.
Odborný program spočívá v exkurzi do dvou firem (Husgvarna a Rottne) . Poznávací a sportovní program je hlavně v norském národním parku Hardangervidda, kde se budeme věnovat turistice v překrásné přírodě plné vodopádů a případní zájemci mohou rybařit na moři. První noc strávíme u našich německých přátel na severu Německa a dvě noci pod Oslem v oblasti skalních rytin Tanumshede – je pod ochranou UNESCO. Odjezd bude ráno 15.6.2023 a návrat 24.6.2023 okolo poledne. Případní zájemci se prosím nahlaste u pana Ing. France a pana Štěpánka. Doprava je autobusem TAD, spaní ve vlastním stanu v kempech, jídlo vlastní. Cena závisí na obsazenosti autobusu a hlavně na aktuální ceně hlavní komodity – ropy. Cena /12000 Kč/obsahuje kompletní dopravu i s trajekty a kempovné, dále vstupy do firem a do centra NP v Eidfjordu. Vážní zájemci se podrobnosti dozví na společné schůzce, v případě většího zájmu bude proveden výběr.

Program k odbornému zájezdu

- *15.6.2023 Čt ráno odjezd, Stralsund, staré město, přístav, případně mořské muzeum Nocleh chata v oblasti lesů Stralsund, zde pečené prase, domácí chléb a zelí, občersvení od německých přátel*

- *16.6.2023 Pá trajekt Rostock – Trelleborg, odpoledne oblast Jonkoping Nocleh kemp, jezero - koupání*

- *17.6.2023 So firma Husgvarna, přejezd do Tanunshede – skalní rytiny pod ochranou Unesco, nocleh kemp*

- *18.6.2023 Ne přejezd do Norska, Oslo, přejezd – NP Hardangerwidda Nocleh Kinsarvik, kemp u moře*

- *19.6.2023 a 20.6.2023 Po a Út Možnost rybaření, turistika v NP , noclehy Kinsarvik- zde celkem tři noci , vycházky – vodopády. Centrum NP Eidfjord*

- *21.6.2023 St kemp/ kemp u lososí řeky, Max Kro camping, rybaření*

- *22.6.2023 čt / Rottne – exkurze, výroba harvestorů a vyvážeček, kemp jezero, koupání*

- *23.6.2023 pá Oland, maják, tuleni, farma švédského krále, ornitologická rezervace, Trelleborg, noční trajekt*

- *24.6.2023 sobota odpoledne Trutnov, Svoboda*

Vážení cestovní přátelé, sami vidíte co se děje s cenami pohonných hmot a tak nemohu podrobně vyčíslit cenu zájezdu. Konečná bude po faktuře za dopravu.
Ing. Josef Drobný 1.11.2022

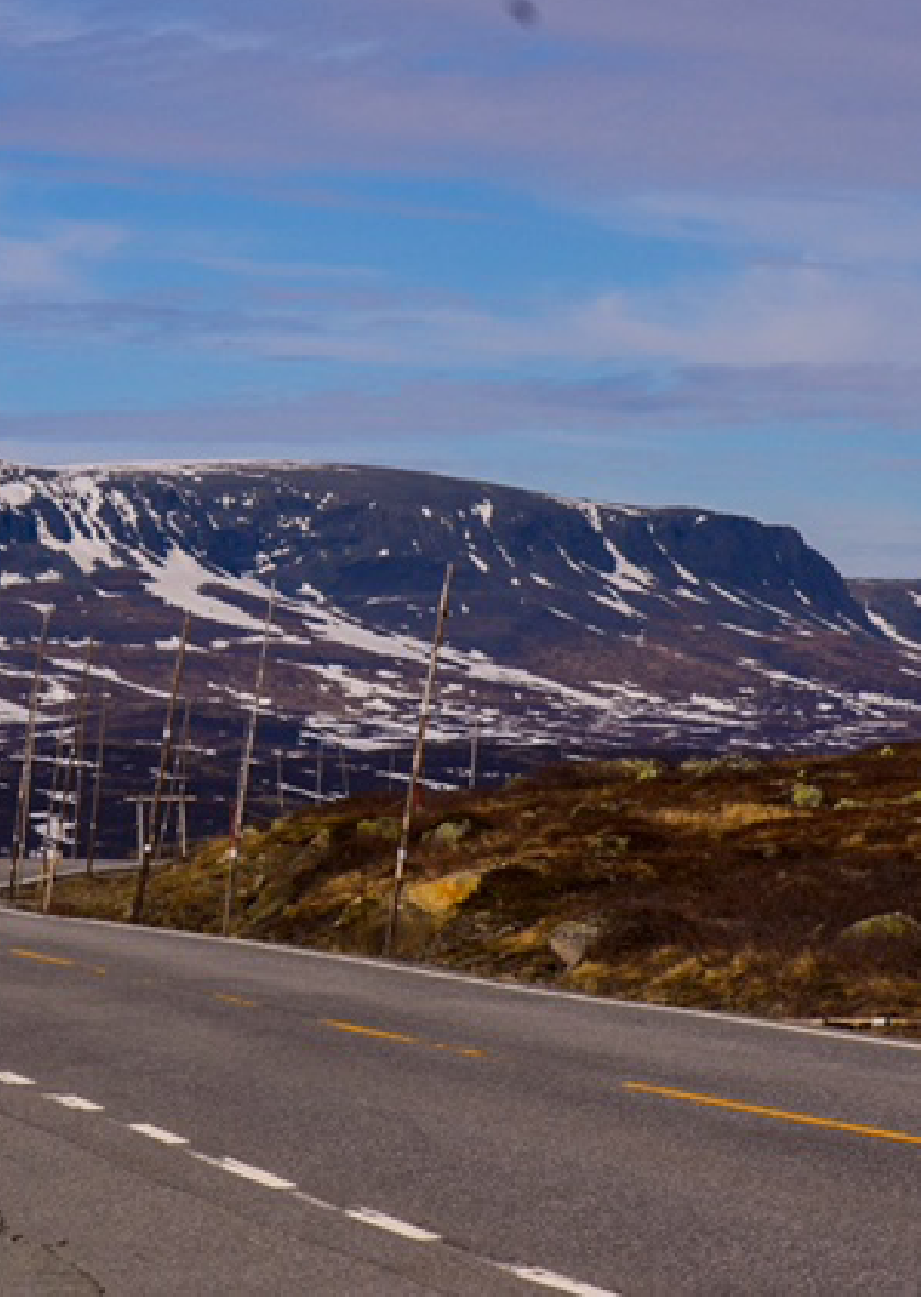

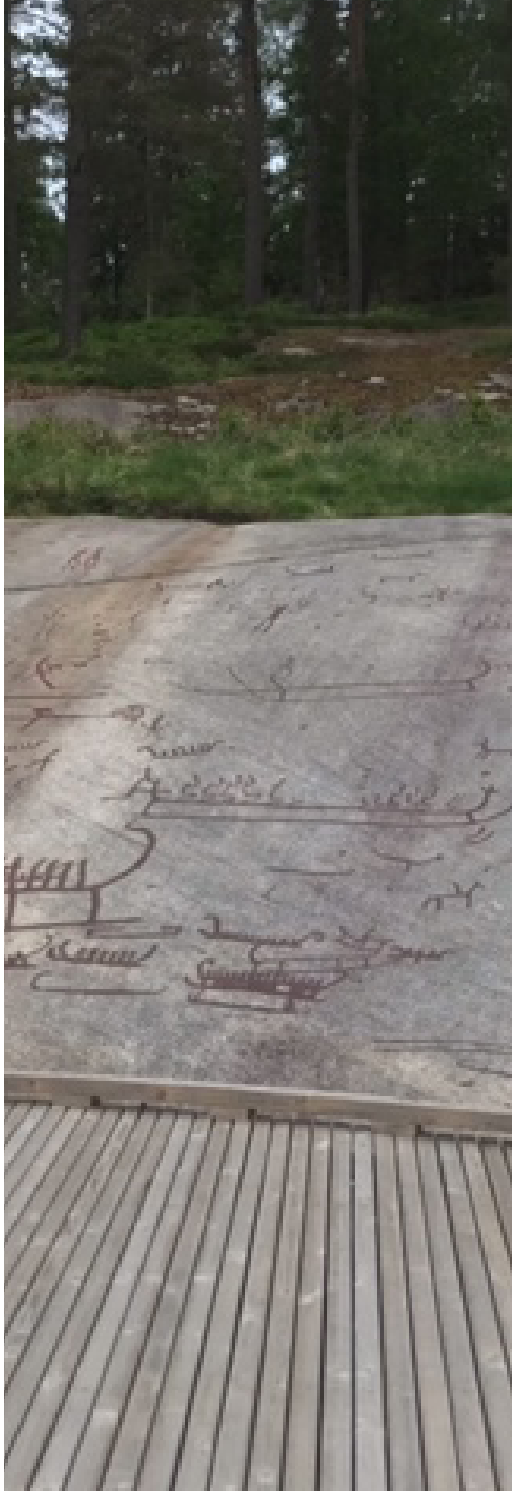

Praxe ve Finsku

Jakub Kozák, Marek Sychra, Viktor Huška, Vítek Čáp

3.C, Mechanizace a služby

Na začátku listopadu jsme se zúčastnili dvoutýdenní stáže v lesnické škole ESEDU ve Finsku. Byli jsme tak první, kdo odstartovali plánované výměnné pobyty mezi studenty našich škol.

Naše stáž začala v pondělí 30.11 na letišti Václava Havla. Čekal nás dvouhodinový let do Helsinek a poté tříhodinová cesta směr Mikkeli. Učitel odborného výcviku Jari nám pomohl s ubytováním na internátě.

Naší hlavní náplní bylo seznámit se stroji a strojním zařízením na místě výcviku. Nejdříve jsme si vyzkoušeli simulátory v učebně a poté jsme vyrazili na cvičnou pracovní plochu. Mistři nás učili, jak ovládat různé stroje.

Během naší praxe jsme se vždy nejprve seznámili s terénem v porostu (někdy zamrzlý a zasněžený, jindy velmi podmáčený). Mistři s vysílačkami nás nechali řídit vyvážecí traktory a vše monitorovali z dálky.

Ubytování na internátě bylo pěkné. Bydleli jsme v bytě pro čtyři se dvěma pokoji. Jídlo ve školní jídelně nám moc nechutnalo, byly to převážně ryby, kaše a brambory, pořádné maso skoro vůbec.

První víkend nás učitelé vzali na hon losů a ten druhý na fantastický hokejový
zápas.

Stáž ve Finsku pro nás znamenala vynikající praxi, za kterou jsme vděční. Nejvíce jsme ocenili důvěru a možnost samostatné práce se stroji v lese. Moc jsme si to užili.

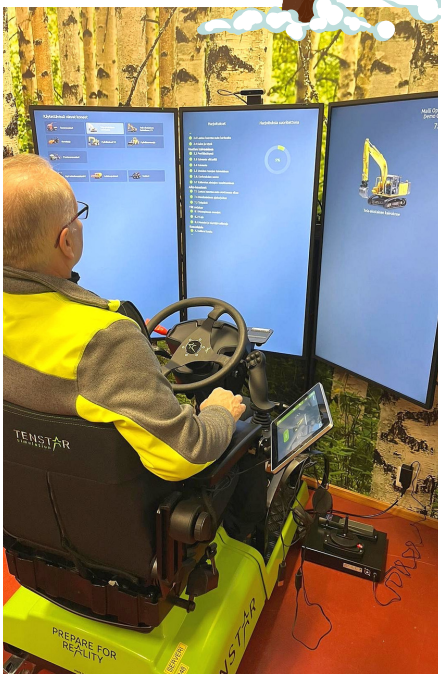

—báseň—

Zima

Denisa Horká
@_denulilinka_
1.A, lesnictví – dopisovatelka

Všude kolem nás už je mráz
Už zmizel poslední slunce jas
Stromy oblékly bílý plášť
A zvěř ukryla se zvlášť
Když koukám na ten lesklý sráz
Přemýšlím, jak mám rád tento zimní čas
Čas míru a přání
Co nás všechny chrání

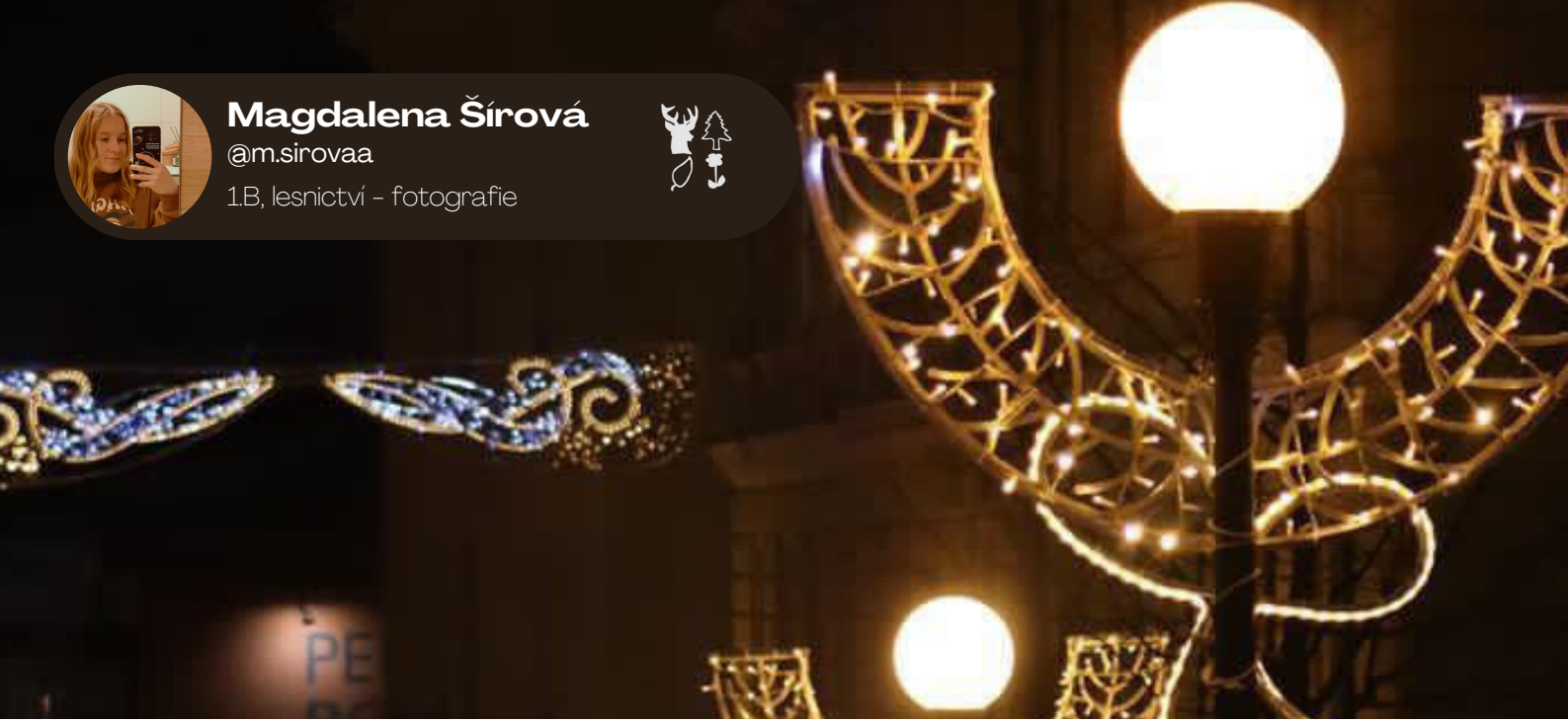

Magdalena Širová
@m.sirovaa
1.B, lesnictví - fotografie

Vánoční přání

Vánoce se kvapem blíži, a tak jsme oslovili náš pedagogicky sbor s otázkou;
Jak strávíte vánoční čas? Chtěli byste něco popřát našim studentům?
Jejich vzkazy si můžete na následujících stránkách přečíst.

Vánoční čas budu trávit s rodinou v pohodě a klidu Vánoc. Mám Vánoce moc rád, je to období, kdy se k sobě lidé chovají hezky, přesně tak jak by se měli k sobě chovat celý rok.

Studentům a zaměstnancům bych chtěl popřát hodně zdraví, les štěstí, hlavu plnou skvělých nápadů, pevná přátelství a spoustu energie.

Ing. Miloš Pochobradský
ředitel školy

Vánoční svátky jsou pro mne především spojené s trávením společného času s rodinou a přáteli. Rád s nimi prožívám vánoční atmosféru. Štědrovečerní večeře je pro mě vždycky velkou událostí, kdy se celá rodina sejde u stolu a užívá si chvíle klidu a pohody při poslechu dojemných koled, ze kterých mám nejraději starou českou koledu Ježíšku panáčku, já tě budu kolébati,…. Rozbalování dárku s vnučkami je pro mne kouzelnou chvílí plnou dětské radosti, kterou nelze popsat a každý to musí zažít.

Pokud je dostatek sněhu, rád si zajedu na běžky a užiju si krásnou zimní krajinu. Rozhodně také o vánočních svátcích zajdu s přáteli do restaurace na vynikající točené plzeňské pivo okořeněné kvalitním punčem, na kterém ujíždí moje manželka.

Studentům do nového roku přeji hodně pohody, úsměvu, málo problémů a mnoho studijních
úspěchů. Ať se jim daří vše, co si předsevzali a ať mají dostatek času na odpočinek a zábavu.
Hodně štěstí a úspěchů v novém roce!

RNDr. Petr Kejklíček
zástupce ředitele

Let me wish you Merry Christmas with a heart filled with joy, peace and love, nice moments spent with your closest ones and good health and lots of laughter for the New Year. Eat. Drink. Be Merry. Have a wonderful time!

Mgr. Lenka Paťavová
učitelka – AJ, KAJ

Ráda bych popřála všem studentům hlavně klidné a pohodové vánoční svátky a ať se Vám splní všechna Vaše tajná přání.
Zapomeňte na starosti všedních dnů. Užijte si kouzelný čas Vánoc v okruhu těch nejbližších a milovaných lidí.
Do nového roku skočte pravou nohou a 4.ročníkům přeji v roce 2024 hlavně úspěšné zakončení studia na naší škole a šťastné vkročení do další životní etapy.

Ing. Magdaléna Klikarová
učitelka – LES, ENVI, HYDRO

Vánoce trávím se svou velkou rodinou. Jsme evangelíci, takže si především připomínáme narození Krista. Můj manžel je farář a ten o Vánocích pracuje. Na Štědrý den dopoledne tak každoročně ve spěchu ujíždíme na nešpory do kostela v Jánských Lázních. K večeru se ale vše zklidní, po slavnostní večeři doma otevíráme bibli po prapradědečkovi psanou švabachem, předčítáme pasáž z Lukášova evangelia, zpíváme vánoční písně, a nakonec si rozdáváme dárky.

Našim studentům přeji, ať zažijí o Vánocích radost ze setkání s druhými. Také, aby si v záplavě zábavy
našli čas na přemýšlení o tom, jaký ten uplynulý rok pro ně byl. A do nového roku všem přeji, aby se
jim dařilo pracovat na sobě a pomáhat přitom také druhým.

Mgr. Marcela Molnárová
učitelka – AJ, KAJ

Vánoční a novoroční čas je tím, kdy hodnotíme a současně si dáváme různá osobní předsevzetí.
Všem žákům ČLA bych v jejich snažení v roce 2024 přál, aby se jim tato předsevzetí splnila v očekávané míře. Předpokládá to však zejména snahu, píli, odříkání, odpovědnost, ale také kolegialitu a soudržnost.
Rád bych vyslovil přesvědčení, že to i společnou snahou zvládneme a budeme se za celým novým rokem 2024 moci ohlédnout s očekávaným uspokojením. To platí také o spolupráci žáků a učitelů, dlouhodobě samostatné téma.
Každý ročník střední školy je něčím specifický a je potřeba si to vždy uvědomovat.
Přeju vše dobré.

Ing. Mikuláš Říha
učitel – HUL, ZOO, PSY, EOR

Lesu zdar! Vánoční svátky budu samozřejmě trávit se svou rodinou. Osobně je beru hlavně jako formu odpočinku, ať už pasivního, tak i aktivního. Takže kromě válení u televize a jedení cukroví, které mi vydrží maximálně tak 2 – 3 dny, plánuji s rodinkou třeba vyrazit na procházku do přírody. Osobně mám v plánu i účast na tradičním štěpánském honě a na Štědrý den samozřejmě půjdeme všichni krmit zvěř. Také se chceme jet podívat do vánoční Prahy, což už je taková naše rodinná tradice.

A co přeji studentům? Vánoce plné pohody a klidu. Hlavně žádný stres. A do Nového roku samozřejmě zdraví a štěstí nejen ve škole, ale i v osobním životě!

Ing. Tomáš Herčík
učitel – HUL, MYS, LEZ, NLP, DEM

Na atmosféru vánočních svátků se těším. Ráda vybírám dárky pro své blízké a ráda je i dostávám. Na Štědrý den dopoledne se s kamarády a sousedy sejdeme u vánočního ohně, který již tradičně připravuje náš společný kamarád. Zazní pár písniček na kytaru nebo harmoniku, popíjí se teplá medovina a pojídá co kdo přinese. Večer trávíme s rodinou. Zbylé sváteční dny jsou většinou ve znamení procházek se psem, setkávání se s blízkými, ochutnávání dobrot, čtení či koukání na filmy.

Vám studentům přeji pohodové svátky, ať je strávíte co nejvíc podle svých představ a můžete si na chvíli odpočinout od školních starostí. Věřím, že se vám bude v novém roce dařit a studium (někteří třeba s odřenýma ušima) zvládnete.

Jiřina Jiroušová, DiS
vychovatelka

Vážení a milí čtenáři Facíra,
Vánoce jsou pro mě částí roku, kdy budu mít jednak více času na své blízké, ale i na návštěvy přátel a spolužáků, s kterými se tak často nevidím. Vánoce jsou i ideální dobou
pro četbu knih. Počítám, že třeba dočtu Zaklínače, na stole mám už připravených dalších šest knih, které mě lákají, jistě jim neodolám. Snad mi vyjdou dny i na sjezdovky a běžky. Vždyť Krkonoše jsou tak blízko!

Všem, kdo budou číst tyto řádky, přeji příjemné Vánoce a hodně zdraví, štěstí a životní spokojenosti v novém roce 2024!
Redakci Facíra a jeho dopisovatelům chci poděkovat za jejich obdivuhodnou činnost.
Jen tak dál!

Mgr. Petr Havíř
učitel - ČJL, DEJ, OBN

O Vánocích se nejvíce těším na čas strávený s dcerkou, pro kterou dárky od Ježíška znamenají jeden z nejočekávanějších momentů celého roku! Přeji i všem studentům, aby prožili Vánoce podle svých představ, ideálně v kombinaci nejbližší rodiny, krásných tradic a samozřejmě prázdnin.
Doufám také, že počasí by si letos mohlo odpustit tradiční vánoční oblevu a naopak by mohlo navázat na začátek zimy z přelomu listopadu a prosince připomínající zimu mého dětství!

Vedle zdraví a pohody přeji všem do nového roku i aktivně strávené dny volna na sněhu, na horách či v lese, kde se nejlépe čerpá energie a zapomíná na stresy běžných dnů.

Mgr. Zbyněk Česenek
učitel - AJ, TEV

FACIR

Od hospodské zahrady k arboretu

Ing. Jiří Franc
franc@clatrutnov.cz
učitel odborných předmětů

K četným specifikům ČLA Trutnov můžeme zařadit značný rozsah využívaných nemovitostí. Zřizovatel, Královéhradecký kraj, nám tím otevírá široké možnosti jejich využití ve výuce i mimoškolních činnostech, na straně druhé před nás klade konkrétní výzvy spojené se správou svěřeného majetku.
V příspěvku chci přiblížit úsilí související s péčí o zlomek z bohatého portfolia školních pozemků, o cca 2 ha zahradní zeleně obklopující výraznou architekturu školy a domova mládeže a dotváří tak harmonickou podobu areálu střediska ve Svobodě n. Ú.

Jde o členitý terén s JV expozicí, v nadmořské výšce 550 - 595 m. n. m. Podloží tvoří fylity, převažujícím půdním typem je dystrická kambizem a poblíž staveb pak antropogenní půdy. Klimaticky mírně chladný vlhký region s průměrnou roční teplotou 5-6 °C a ročním úhrnem 700-800 mm srážek. V posledních letech se i v těchto podhorských podmínkách s orografickým zesílením srážek projevují přísušky, jenž v synergii se silnými semennými roky a podkorním hmyzem způsobily ve svažitých partiích redukci stromového patra na úkor smrku. Tento jev doprovázející klimatickou změnu, společně s následky předchozích větrných smrští, v zahradě postupně vytváří mozaiku stanovišť s odlišnou vlhkostí a proměnlivým režimem oslunění, na nichž bude možné a zdá se, že i úspěšné experimentovat s druhy na jejichž pěstování bych nedávno ještě nepomyslel.
Fotografie ilustrují pracovní aktivity především v posledních pěti letech, kdy proměna části porostů ve sbírkovou zahradu, nyní již s desítkami taxonů, nabrala na intenzitě. Pro pochopení souvislostí zařazuji i pohled do historie lokality, k níž zeleň parkového charakteru náležela a zajišťovala různou měrou také její funkčnost.

V letech 1848-1853 majitelé vlčického panství von Silbersteinové postavili cestu propojující Svobodu a Janské Lázně, dnešní Horskou ulici. Patrně tehdy vybudoval v místě dnešního č. p. 134 neznámý stavebník dřevěnou budovu výhodně umístěnou na hranici obecních katastrů, u minerálního pramene známého jako Ocelový či Císařský. Nebylo asi vinou minerálky, že pension u svobodských žen nezískal dobrou pověst a původní budova vyhořela jen proto, že bránily svým mužům v hašení požáru. Nový majitel Eisner vtiskl po roce 1899 domu na téměř devadesát let podobu, se kterou prošel zvraty neklidného 20. století.

Arbeiter-Erholungsheim in Freiheit b. Johannisbad i. B.

V roce 1908 koupil podnik spolek vojenských veteránů a užíval jej do zániku R-U. Pak krátce vlastnili budovu manželé Pušovi, byla zde ubytována vojenská jednotka 36 legionářů z Francie a zřejmě i vojáci, kteří dorazili do Svobody 28. prosince 1918, aby v oblasti německého živlu zavedli nový československý pořádek.

Na krátko podnik patřil světoznámému výrobci mýdla s jelenem, firmě Schicht a v roce 1921 zde Nemocenská pojišťovna v Trutnově zřídila léčebnu pro nemocné tuberkulózou z okresu Trutnov, Broumov a žacléřských dolů. Pacienti si užívali horské klima, ale na přelomu 30. let také nové ubytovací patro, opalovací terasy a bazén v zahradě. Roku 1942 převzala správu Zemská pojišťovna v Teplicích - Šanově, předala jí wehrmachtu a až do konce války tu fungoval vojenský lazaret.

První poválečný správce Karel Šváb, zde provozoval zubařskou praxi. V létě 1945 se zrodila myšlenka zřízení zotavovny Revolučního odborového hnutí. Odboráři objekt v roce 1952 předali n. p. Texlen. Záměr pořádat ve Svobodě školení zaměstnanců textilních profesí vystřídala internace 120 řádových sester, které jako neužitečné příslušnice poražené společenské třídy nuceně pracovali v přádelnách lnu v okolních obcích. Jeptišky se během roku 1956 vystěhovaly do Švýcarska a prázdná budova chátrala. Času a povětří vydatně pomohl i tříměsíční pobyt demoliční jednotky ženijního vojska, která likvidovala opuštěné budovy v pohraničí a zdevastovala i místo svého dočasného pobytu.

Plány využití (kojenecký ústav, dětský domov, plicní léčebna) blokoval nedostatek financí, a tak teprve v květnu 1961 sem byla ze Špindlerova Mlýna přemístěna lesnická učňovská škola. Díla se s nadšením, doloženým kronikou učiliště, chopil pozdější dlouholetý ředitel Zdeněk Balcar, jeho kolegové a prvé generace žáků. A stejně jako to svou snahou dokazujeme i dnes, nahradili spoustu peněz usilovnou prací, pečetící vztah k místu, kde prožívali významnou část svých životů.

Uprostřed současný učitel odborného výcviku Bořivoj Trávníček – cca rok 1980

Po listopadu 1989 došlo s novým ředitelem Mgr. Janem Korbelářem i k zásadním přestavbám. Téměř 100 milionů Kč proinvestovaných během první poloviny 90. let 20. století je na areálu dodnes vidět na první pohled.

Součástí projektů byl i návrh sadových úprav. Technická zpráva detailně řešila ozelenění ploch nejbližšího okolí školních budov. Staveniště bylo urovnáno, překryto 20 cm vrstvou ornice, založeny trávníky a provedeny výsadby dřevin, které spodní části areálu vtiskly reprezentační ráz, což dokládá chování kolemjdoucích turistů, kteří často se zájmem zastavují, fotografují a nejednou překvapeně zjišťují, že před nimi nestojí hotel, ale škola zasazená do pěkného prostředí.

Návrh řešil i z hlediska údržby nejkomplikovanější místa zahrady s výškovými zlomy a prudkými svahy a lze jen litovat, že zde bohužel nebyla realizace dotažena do konce. Právě nyní se je snažíme kultivovat stejně, jako rozlehlé prostory v horní části zahrady, zahrnující lesní i luční partie. Zároveň si uvědomuji, že by nebylo dobré to s kulturností prostředí přehnat a potlačit existující biodiverzitu. Jak naznačují fotografie, v zahradě je po celý rok na co se dívat. Závěrem vzdávám osobní hold všem, kteří kdy ve svobodském areálu jakkoli přiložili a přiloží ruku k dílu, práce je stále dost. Zvláštní poděkování za pochopení a podporu adresuji řediteli školy Ing. Miloši Pochobradskému.

Ředitel školy Ing. Miloš Pochobradský a starosta Svobody n. Ú. Mgr Petr Týfa společně vysadili v květnu 2021 cedr libanonský.

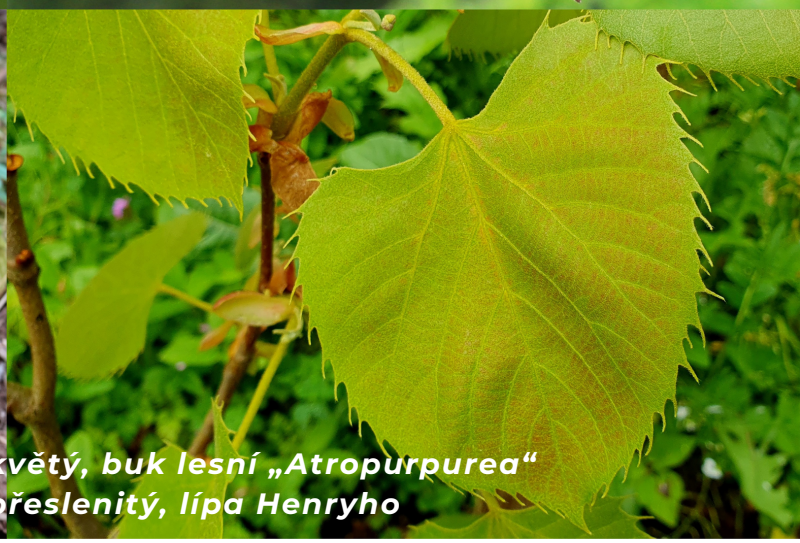

Nahoře zleva: šácholan hvězdokvětý, buk lesní „Atropurpurea“
Dole zleva: pajehličník přeslenitý, lípa Henryho

Stewartie kaméliovitá – vysoce dekorativní východoasijský druh řídce pěstovaný v našich zahradách.

SPALLEK, Waldemar (ed.). *Atlas Karkonoszy/Atlas Krkonoš*. Jelenia Góra - Vrchlabí: KPN, Správa KRNAP, 2021. ISBN 978-83-64528-99-6.

REIL, Roman; KUBÁSEK, Martin; TÁSLER, Radko; TICHÝ, Antonín a ZAHRADNÍK, Pavel. *Svoboda nad Úpou: nahlédnutí do historie města pod zlatými Rýchorami*. Svoboda nad Úpou: město Svoboda nad Úpou, 2018. ISBN 978-80-270-4424-5.

Nic není jak bývalo! /Někdy je to dokonce lepší./. ANTONÍN, Tichý. Freiheit [online]. 2009 [cit. 2023-10-14]. Dostupné z: http://www.freiheit.cz/2-freiheit---je-hezky-cesky-Svoboda-nad-Upou/77-nic-neni-jak-byvalo-nekdy-je-to-dokonce-lepsi.html

fotoarchiv Ing. Jiřího France

fotoarchiv Bořivoje Trávníčka

Nahoře zleva: strakáč březový, batolec duhový
Dole zleva: skvrnopásník jilmový, babočka jilmová

Nahoře zleva: strakáč březový, batolec duhový
Dole zleva: skvrnopásník jilmový, babočka jilmová

Greenland vs. Iceland

Anežka Chaloupková
@agnes_chaloupkova
3.O, ekologie - redaktorka

Why is Greenland called Greenland and Iceland called Iceland?

Have you ever wondered why Iceland is called Iceland and Greenland is called Greenland? In Iceland there are glaciers and ice, that's true, however there is more grass than ice, so Iceland is de facto green compared to Greenland, where there is not so much green grass, but more than 80% is ice.
Then, why are they named like that? Do those names make sense? So what has changed on these two islands?

Some time ago, it made sense, during the Viking era the climate was warmer than now, that means Greenland wasn´t as cold as nowadays. In this case there was more vegetation, so people could live there, build their houses and raise cattle. By the way, there is a lot of archaeological evidence that people really lived there, so it ´s not a fantasy. The Vikings used to name things how they saw them, so when they arrived in Iceland it was snowing so they named it like "Snow land" and later they renamed it to "Iceland", probably they saw some icebergs in the ocean which had come from Greenland.

The naming of Greenland is a more interesting story than Iceland. In the Viking era, there lived a man called "Erik the Red". In the beginning he lived in Iceland but after he murdered three people he had two options. Be executed or go into exile. He chose the second option and went into exile in Greenland, where nobody lived at that time. There was grass and also some ice, but not as much as now, so the name Greenland made sense. This wasn't the only reason why Erik named this island Greenland, he wanted other people to join him there he thought a name which sounded nicer would create a better image and also he wasn't lying to anyone.

Since the Viking era many hundreds of years have passed, so it's natural that the climate has changed. The climate has changed a lot, now Greenland is much colder than it was before, so actually only in the southern parts on the coast will you have good conditions for living. The other parts are only snow and ice. Through the ages Greenland has become colder and colder, so a lot of its residents have moved away, because there wasn't enough food for them, so they left for warmer climates. Many of them returned to Iceland.

Chcete se zapojit do dění časopisu Facír? Staňte se součástí naší redakce! Napište redaktorům na jejich sociální sítě či přímo na instagram Facíru:

@facir.clatrutnov

Další číslo vychází v únoru!